

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Praze rozhodl samosoudcem JUDr. Davidem Kryskou ve věci

žalobce: **V. Ch. V.**, narozen X
státní příslušník Vietnamské socialistické republiky
bytem X

zastoupen advokátem Mgr. Tomášem Císařem
sídlem Vinohradská 1233/22, Vinohrady, Praha 2

proti
žalovanému: **Ministerstvo vnitra**
sídlem Nad Štolou 936/3, Holešovice, Praha 7

o **žalobě proti rozhodnutí** žalovaného ze dne 8. 2. 2024, č. j. OAM-61/ZA-ZA11-HA15-2024,

takto:

- I. **Žaloba se zamítá.**
II. **Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.**

Odůvodnění:

Vymezení věci a obsah podání účastníků

1. Žalobce se **žalobou** podle části třetí, hlavy druhé, dílu prvního zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“) domáhá zrušení v záhlaví označeného rozhodnutí, jímž žalovaný podle § 16 odst. 1 písm. a) zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, ve znění účinném ke dni podání žádosti (dále jen „zákon o azylu“) jako zjevně nedůvodnou zamítl žádost žalobce o udělení mezinárodní ochrany.

2. Žalobce obecně namítá, že žalovaný porušil § 3 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „správní řád“), neboť nezjistil stav věci, o němž nejsou důvodné pochybnosti a v nezbytném rozsahu. Rovněž namítá, že žalovaný porušil § 2 odst. 3 a 4 správního řádu, neboť nepřihlédl ke specifickým okolnostem případu a nešetřil oprávněné zájmy žalobce, které měl s ohledem na charakter vedeného řízení povinnost zjistit. V důsledku nedostatečně zjištěného skutkového stavu pak nesprávně posoudil žalobcovu žádost jako zjevně nedůvodnou.
3. Po věcné stránce žalobce namítá nedostatečné posouzení jednotlivých důvodů pro udělení azylu a nedostatečné odůvodnění napadeného rozhodnutí, které z většiny sestává z konstatování skutečností zjištěných při pohovoru, přičemž podle žalovaného žalobce neuvedl žádný azylově relevantní důvod. Žalobce přitom předestřel dostatečně konkrétní azylový příběh, který dokládá hrozbu pronásledování v případě jeho návratu do vlasti a hrozbu vážné újmy. Při letmé interpretaci skutečností uváděných žalobcem během pohovoru lze nabýt dojmu, že uváděl pouze ekonomické důvody. Jeho tvrzením však prosvítala obava spočívající v nečinnosti domovského státu, na který se nemůže obrátit za účelem řešení dluhových potíží. Má tedy obavu z pasivity státu, neexistence tamní právní úpravy řešící insolventi a z postihů, jež mohou vyvolat strach z pronásledování.
4. Dále žalobce cituje Příručku k postupům a kritériím pro určování právního postavení uprchlíků z roku 1992 Úřadu Vysokého komisaře OSN pro uprchlíky, dle které „[j]e obecnou právní zásadou, že důkazní břemeno spočívá na osobě vznášející nárok. Často se však stává, že žadatel není schopen podložit svá vyjádření dokumentárními či jinými důkazy [...] Ve většině případů osoba prchající před pronásledováním dorazí jen s nejnutnějšími osobními věcmi a velmi často dokonce i bez osobních dokladů. [...] Poté, kdy žadatel vyvinul opravdové úsilí o opodstatnění svého příběhu, je stále ještě možné, že pro některá z jeho prohlášení se nebude dostávat důkazů. Jak je shora vysvětleno (čl. 196), je sotva možné, aby uprchlík dokázal každou část svého příběhu, a je pravdou, že kdyby toto stálo jako požadavek, většina uprchlíků by nebyla uznána. Proto je často nutné uznat žadatelovu věc i v případě pochybností.“ Žalobce se domnívá, že stěžejním argumentem žalovaného pro posouzení jeho žádosti jako zjevně nedůvodné je, že netvrdil azylový důvod a neprokázal azylově relevantní újmu, tj. neunesl důkazní břemeno. Tento závěr však postrádá oporu ve správním spise, neboť žalovaný nesprávně interpretoval skutečnosti uváděné žalobcem při pohovoru. Žalobce totiž naznačoval, že se v případě návratu do země původu obává následků svých nesplacených dluhů, případně postihů ze strany soukromých osob, proti nimž mu země původu neposkytne ochranu.
5. Podle žalobce žalovaný neshromáždil podklady o bezpečnosti země původu v dostatečné míře, zejména s ohledem na podstatu tvrzených skutečností, neboť z ničeho nevyplývá, že by oběti pronásledování z důvodu dluhů měly v zemi původu žalobce zaručenou ochranu, přiznaný status oběti, nebo že by stát takové jevy potíral. Podkladem napadeného rozhodnutí není žádná tematicky použitelná zpráva. Nebylo tedy vyloučeno, že žalobci hrozí pronásledování od soukromé osoby. Tvrzení o tom, že se žalobce nemůže dovolat vnitrostátní ochrany, je přitom nutné považovat za azylově relevantní důvod, neboť může vést k pronásledování a azylově relevantní újmě. Žalovaný měl proto povinnost zabývat se tvrzenými poměry v zemi původu a tyto vyvrátit, avšak neopatřil si k tomu podklady. Žalovaný nadto nesprávně vyhodnotil žalobcem tvrzenou hrozbu, v důsledku čehož tuto hrozbu zcela pominul. Žalobce rovněž namítá, že nebyl řádně seznámen s podklady napadeného rozhodnutí.

6. Žalovaný ve **vyjádření k žalobě** navrhuje její zamítnutí pro nedůvodnost. Uvádí, že žalobce žádal o mezinárodní ochranu, neboť si v zemi původu od banky půjčil peníze na rozvoj rodinného podnikání. Chtěl podnikat se zvířaty, nicméně mu to nevyšlo. Během pohovoru rovněž uvedl, že v současnosti půjčku zvládá splácet. Jelikož se jedná o státní půjčku, je tato bez úroků. Rád by zůstal na území ČR, aby zde mohl pracovat a splácet dluh. V zemi původu nemá problémy se státními orgány či bezpečnostními složkami. Nemá problémy ani kvůli své rase, národnosti, náboženství, pohlaví, příslušnosti k sociální skupině či politickému přesvědčení. Se žalobou žalovaný nesouhlasí. Při rozhodování vzal v úvahu žalobcem tvrzené skutečnosti a shromáždil k nim relevantní a aktuální informace o situaci v zemi původu. Vycházel také z dostatečně zjištěného stavu věci. Napadené rozhodnutí odpovídá okolnostem případu a je patřičně odůvodněné. V průběhu správního řízení bylo objasněno, že žalobce uváděl pouze ekonomické důvody, a to že v ČR chce pracovat a vydělat peníze, aby mohl splácet dluh v zemi původu a uživit svou rodinu. Žalobce netvrdil a žalovaný ani nezjistil žádné skutečnosti, jež by svědčily o tom, že byl v zemi původu vystaven jednání vykazujícímu hrozbu pronásledování či vážné újmy. Žalobce v protokolu potvrdil, že mu v zemi původu nehrozí žádné nebezpečí.

Skutková zjištění vycházející z obsahu správního spisu

7. Žalobce podal dne 15. 1. 2024 žádost o udělení mezinárodní ochrany. Dne 18. 1. 2024 poskytl údaje ke své žádosti. Mimo jiné uvedl, že v únoru 2019 letecky vycestoval ze země původu do Rumunska za prací, tam byl skoro 5 let na základě rumunského víza, jehož platnost skončila. Poté dne 14. 12. 2023 přijel autem do ČR. Žalobce je národnosti Thai (etnická menšina v zemi jeho původu). Mluví vietnamsky a thajsky. Nemá náboženské ani politické přesvědčení. Má manželku a dvě dcery. Je zcela zdravý. K důvodům žádosti o mezinárodní ochranu uvedl, že má ekonomické problémy v zemi původu. V ČR by chtěl zůstat a pracovat, aby mohl splácet dluhy.
8. Během pohovoru dne 18. 1. 2024 dále doplnil, že z Rumunska vycestoval, protože tam měl nízké příjmy a zaměstnavatel mu dlužil výplaty. Dozvěděl se, že v ČR lze najít lepší práci. V zemi původu pracoval jako zedník, dělal stavební práce. Má vystudovanou základní školu. Vzal si od banky půjčku na rozvoj rodiny. Jedná se o státní program na podporu chudých rodin. Chtěl chovat zvířata a pěstovat na zahradě. To mu nevyšlo, neboť mu v důsledku nemoci zemřely krávy. V provincii, kde žil, byla zima a umřelo hodně zvířat. Nemohl proto splácet dluhy. Žalobcův původní dluh činil 500 000 000 dongů, momentálně dluží 200 000 000 dongů, tj. přibližně 200 000 Kč. V současné době zvládá splácet svůj dluh. Má štěstí, že se jedná o půjčku od státu, která je bez úroků. Jeho manželka je nemocná, tak je to teď těžší. Kdyby se přestěhoval do jiného regionu v zemi původu, tak by si dokázal najít práci, ale jeho příjmy by byly nízké, takže by nezvládal splácet půjčku. Na území EU nemá žádnou rodinu. V zemi původu nikdy neměl problémy se státními orgány ani bezpečnostními složkami. Nikdy neměl problémy kvůli své rase, národnosti, náboženství, pohlaví, příslušnosti k sociální skupině ani politickému přesvědčení. Nemá žádné obavy v zemi původu, kromě ekonomických. V ČR vidí možnost najít si lepší práci než v zemi původu nebo Rumunsku.
9. Součástí správního spisu je zpráva o situaci v zemi původu – „*Vietnam Informace OAMP, 14. června 2023*“ týkající se politické a bezpečnostní situace (vybraných otázek z oblasti občanských svobod a lidských práv).

10. Dne 1. 2. 2024 byl žalobce předvolán k seznámení se s podklady rozhodnutí, které se konalo dne 7. 2. 2024 v Příjímacím středisku cizinců Zastávka. Předvolání bylo vyhotoveno v českém a vietnamském jazyce. Žalobce je převzal a podepsal dne 1. 2. 2024. Následně se dostavil k seznámení se s podklady, kde uvedl, že se s nimi seznámit nechce. Současně neměl zájem vyjádřit se k podkladům ani je doplnit. Neuvedl žádné nové skutečnosti, které by měl žalovaný vzít v úvahu při posouzení žádosti.
11. Žalovaný napadeným rozhodnutím rozhodl tak, jak je uvedeno v bodu 1 tohoto rozsudku. V odůvodnění nejprve shrnul žalobcem poskytnuté informace k žádosti a během pohovoru. Následně konstatoval, že žalobce odešel ze země původu z ekonomických důvodů. Nejprve vycestoval do Rumunska, ale jelikož tam měl nízké příjmy a zaměstnavatel mu dlužil výplaty, odešel do ČR za lepší práci. Hodlá zde pracovat, aby splatil dluhy, které má v zemi původu. Jiné důvody odchodu ze země původu a následného podání žádosti nesdělil. Žalobcem uváděnou pohnutku vedoucí k zahájení řízení o udělení mezinárodní ochrany nelze podřadit zákonným důvodům pro udělení azylu ani důvodům doplňkové ochrany. Vzhledem k tomu, že žalobce podal žádost o udělení mezinárodní ochrany pouze z ekonomických důvodů a zároveň neuváděl žádné skutečnosti svědčící o tom, že by mohl být v zemi původu vystaven pronásledování z důvodů uvedených v § 12 zákona o azylu nebo že mu tam hrozí vážná újma podle § 14a zákona o azylu, žalovaný shledal naplnění podmínek pro zamítnutí žádosti žalobce jako zjevně nedůvodné podle § 16 odst. 1 písm. a) zákona o azylu. Žalovaný v napadeném rozhodnutí též upozornil na § 16 odst. 4 zákona o azylu, podle kterého, jsou-li důvody pro zamítnutí žádosti o udělení mezinárodní ochrany jako zjevně nedůvodné, neposuzuje se, zda žadatel splňuje důvody pro udělení azylu podle § 13 a 14 nebo doplňkové ochrany podle § 14b zákona o azylu. Žalobce napadené rozhodnutí převzal dne 5. 3. 2024.

Posouzení žaloby soudem

12. Soud ověřil, že žaloba byla podána včas (§ 32 odst. 1 zákona o azylu), osobou k tomu oprávněnou a že splňuje všechny formální požadavky na ni kladené. Jde tedy o žalobu věcně projednatelnou. Soud žalobu posoudil v souladu s § 75 odst. 2 s. ř. s. v mezích uplatněných žalobních bodů.
13. O žalobě rozhodl soud bez nařízení jednání, neboť pro takový postup byly splněny podmínky podle § 51 odst. 1 s. ř. s.
14. Žaloba není důvodná.
15. Úvodem soud předesílá, že žaloba proti rozhodnutí správního orgánu musí obsahovat žalobní body, z nichž musí být patrné, z jakých skutkových a právních důvodů považuje žalobce napadené výroky rozhodnutí za nezákonné nebo nicotné (§ 71 odst. 1 písm. d) s. ř. s.). Míra precizace žalobních bodů přitom předurčuje, jaké právní ochrany se žalobci u soudu dostane (srov. § 75 odst. 2 větu první s. ř. s.). Čím je žalobní bod obecnější, tím obecněji k němu správní soud přistoupí a posoudí ho. Není namístě, aby soud za žalobce spekulativně domýšlel další argumenty či vybíral z reality skutečnosti, které žalobu podporují.
16. Žalobce obecně namítá porušení § 2 odst. 3 a 4 správního řádu, neboť žalovaný nepřihlédl ke specifickým okolnostem případu, nešetřil oprávněné zájmy žalobce a neřídil se pravidlem, aby při rozhodování skutkově shodných nebo obdobných případů nevznikaly nedůvodné rozdíly. Tato obecná tvrzení však nelze považovat za žalobní body ve smyslu § 71 odst. 1 písm. d) s. ř. s. Podle ustálené judikatury je žalobním bodem konkrétní (tj. ve

vztahu k žalobci a k projednávané věci individualizované) skutkové tvrzení doprovázené konkrétní právní argumentací, z nichž plyne, z jakých důvodů považuje žalobce napadené výroky rozhodnutí za nezákonné. „*Líčení skutkových okolností nemůže být toliko typovou charakteristikou určitých, obvyklých nezákonností, nýbrž zcela jasně individualizovaným, a tedy od charakteristiky jiných konkrétních skutkových dějů či okolností jednoznačně odlišitelným popisem. Žalobce je povinen vylíčit, jakých konkrétních nezákonných kroků, postupů, úkonů, úvah, hodnocení či závěrů se měl žalovaný vůči němu dopustit v procesu vydání napadeného rozhodnutí či přímo rozhodnutím samotným, a rovněž je povinen ozřejmit svůj právní názor na to, proč se má jednat o nezákonnost. Právní názor na věc se přitom nemůže spokojit toliko s obecnými odkazy na určitá ustanovení zákona bez souvislosti se skutkovými výtkami*“ (usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 20. 12. 2005, č. j. 2 Azs 92/2005-58). Těmto požadavkům ovšem uvedené námitky žalobce nedostály, neboť jde o pouhé parafráze ustanovení správního řádu, která měla být porušena. Žalobce přitom nekonkretizoval, k jakým specifickým okolnostem případu žalovaný nepřihlédl ani jaké konkrétní oprávněné zájmy žalobce nešetřil. Neupřesnil, v čem spatřuje porušení zásady legitimního očekávání, respektive nepřipustné rozdílné rozhodování v obdobných případech. Neuvedl tedy žádné konkrétní skutečnosti či právní argumentaci, o něž své tvrzení o nezákonnosti napadeného rozhodnutí opírá. Soud se proto těmito námitkami nezabýval a napadené rozhodnutí přezkoumal pouze v rozsahu řádných žalobních bodů.

17. Podle § 3 správního řádu, nevyplývá-li ze zákona něco jiného, postupuje správní orgán tak, aby byl zjištěn stav věci, o němž nejsou důvodné pochybnosti, a to v rozsahu, který je nezbytný pro soulad jeho úkonu s požadavky uvedenými v § 2.
18. Podle § 16 odst. 1 písm. a) zákona o azylu se žádost o udělení mezinárodní ochrany zamítne jako zjevně nedůvodná, jestliže žadatel o udělení mezinárodní ochrany neuvádí skutečnosti svědčící o tom, že by mohl být vystaven pronásledování z důvodů uvedených v § 12 nebo že mu hrozí vážná újma podle § 14a, a zároveň uvádí pouze ekonomické důvody.
19. Podle § 16 odst. 4 věty první zákona o azylu, jsou-li důvody pro zamítnutí žádosti o udělení mezinárodní ochrany jako zjevně nedůvodné, neposuzuje se, zda žadatel o udělení mezinárodní ochrany splňuje důvody pro udělení azylu podle § 13 a 14 nebo doplňkové ochrany podle § 14b.
20. Žalobce má za to, že žalovaný nesprávně posoudil jeho žádost o mezinárodní ochranu jako zjevně nedůvodnou, a to v důsledku nedostatečně zjištěného skutkového stavu. Tvrdí, že během správního řízení naznačoval obavu z následků nesplacení svých dluhů v zemi původu, zejména z možných potíží a pronásledování i ze strany soukromých osob, proti nimž mu země původu není schopna zajistit ochranu. Rovněž se obával pasivity domovského státu, na který se nemůže obrátit za účelem řešení dluhových potíží. Tyto žalobcovy obavy však žalovaný nijak nerefletoval. Navíc si neopatřil podklady k posouzení jejich důvodnosti, tj. nezjistil, zda mají oběti pronásledování z důvodu dluhů v zemi původu zaručenou ochranu.
21. Prvně je třeba připomenout způsob rozdělení břemena tvrzení a břemena důkazního mezi žadatele a žalovaného v řízení o udělení mezinárodní ochrany. Dle judikatury Nejvyššího správního soudu je primárním zdrojem informací podstatných pro udělení mezinárodní ochrany samotný žadatel. Ten musí uvést azylově relevantní důvody podřaditelné pod § 12 zákona o azylu či tvrdit hrozbu vážné újmy podle § 14a zákona o azylu. Z obsahu jeho žádosti se pak v následujících fázích vychází. *Břemeno tvrzení* tedy tíží pouze žadatele (srov.

např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 27. 3. 2008, č. j. 4 Azs 103/2007-63). *Důkazní břemeno* je pak následně rozloženo mezi žadatele a žalovaného. Prokazovat jednotlivá fakta je povinen primárně žadatel, nicméně správní orgán je povinen k tvrzením uvedeným v řízení o mezinárodní ochraně zajistit maximální možné množství důkazů a obstatat dostatečně přesné, aktuální a důvěryhodné informace o zemi původu žadatele (srov. např. usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 20. 6. 2013, č. j. 9 Azs 1/2013-38, či ze dne 11. 12. 2015, č. j. 5 Azs 134/2014-48). Jinými slovy, uvede-li žadatel skutečnosti, jež by mohly nasvědčovat závěru, že mu při návratu do země původu hrozí pronásledování podle § 12 zákona o azylu nebo nebezpečí vážné újmy pro některý z důvodů uvedených v § 14a zákona o azylu, je povinností žalovaného vést zjišťování skutkového stavu takovým způsobem, aby byly odstraněny nejasnosti o žadatelových skutečných důvodech odchodu ze země původu (srov. rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 19. 8. 2005, č. j. 4 Azs 467/2004-89, či ze dne 26. 10. 2016, č. j. 1 Azs 214/2016-32). Žalovaný má tedy povinnost zjišťovat skutkový stav věci v rozsahu možných důvodů udělení mezinárodní ochrany, které vycházejí ze žadatelovy výpovědi v průběhu řízení o mezinárodní ochraně (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 18. 12. 2003, č. j. [5 Azs 22/2003-41](#)).

22. Z výše uvedené judikatury vyplývá, že pouze za předpokladu, že žalobce unese břemeno tvrzení, je žalovaný společně s ním povinen zjišťovat skutkový stav, o němž nejsou důvodné pochybnosti. Pokud však žalobce během správního řízení netvrdil skutečnosti, z nichž by vyplývaly důvody relevantní z hlediska udělení mezinárodní ochrany, pak nebylo třeba se situací v zemi původu do detailu zabývat.
23. Soud přitom musí v této souvislosti dát žalovanému za pravdu, že žalobce v předcházejícím řízení neuváděl žádné skutečnosti svědčící o tom, že by mu v případě návratu do země původu hrozilo pronásledování nebo vážná újma. Netvrdil ani to, že se v zemi původu obává pronásledování kvůli nesplacenému dluhu. Naopak výslovně uvedl, že v případě návratu do země původu nemá žádné obavy, kromě ekonomických. Po celou dobu správního řízení uváděl, že vycestoval do ČR za lepší práci, aby mohl splácet svůj dluh. Důvodem pro udělení mezinárodní ochrany však není, odešel-li žadatel ze země původu pro nesplacený dluh (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 21. 12. 2005, č. j. 4 Azs 63/2005-55). Jelikož žalobce během správního řízení nezmínil jakékoliv jiné než ekonomické obavy, neunesl již břemeno tvrzení. Žalovaný za těchto okolností nebyl povinen zjišťovat, zda země původu zaručuje patřičnou ochranu dlužníkům před pronásledováním ze strany věřitelů. Soud tedy nepřisvědčil žalobci v tom, že si žalovaný neopatřil dostatečné podklady pro vydání napadeného rozhodnutí. Právě situace, kdy žadatel *neuvádí* skutečnosti svědčící o hrozbě pronásledování nebo o nebezpečí vzniku vážné újmy, a naopak *uvádí* pouze *ekonomické důvody*, představuje podle § 16 odst. 1 písm. a) zákona o azylu zákonný důvod pro zamítnutí žádosti o udělení mezinárodní ochrany jako zjevně nedůvodné.
24. Je také třeba zdůraznit, že žalobce během pohovoru k žádosti o mezinárodní ochranu uvedl, že si vzal půjčku od státu v rámci státního programu na podporu chudých rodin. Není proto důvod, aby se obával pronásledování ze strany soukromých osob a s tím spojené pasivity státu, respektive neschopnosti státu chránit jej před pronásledováním. Zároveň v předcházejícím řízení uvedl, že v zemi původu nikdy neměl problémy se státními orgány ani bezpečnostními složkami.
25. Soud proto uzavírá, že z obsahu správního spisu skutečně vyplývá, že žalobce uváděl pouze ekonomické důvody opuštění země původu a podání žádosti o udělení mezinárodní ochrany. Žalovaný proto v souladu s § 16 odst. 1 písm. a) zákona o azylu zamítl jeho žádost

jako zjevně nedůvodnou. Jako zákonný je rovněž třeba hodnotit postup žalovaného, který neposuzoval, zda žalobce splňuje jednotlivé důvody pro udělení azylu podle § 13 a § 14 nebo doplňkové ochrany podle § 14b zákona o azylu (srov. § 16 odst. 4 větu první zákona o azylu).

26. Jde-li pak o tvrzenou obavu z pronásledování od soukromých osob a pasivity země původu, žalobce s tímto tvrzením přišel poprvé až v žalobě. Nejedná se však o nové skutečnosti, které nastaly až po vydání napadeného rozhodnutí ve smyslu § 32 odst. 9 zákona o azylu. Žalobce tak tyto obavy mohl tvrdit už ve správním řízení. Řízení před správními soudy je ovládáno dispoziční a koncentrační zásadou, proto již v žalobě musí být uplatněny všechny důvody nezákonnosti napadeného správního rozhodnutí nebo všechny vady řízení, které jeho vydání předcházelo, a to v zákonem stanovené lhůtě. Soudní řád správní neumožňuje, aby žalobce vznášel nové námítky po uplynutí lhůty pro podání žaloby (srov. např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 29. 12. 2004, č. j. 1 Afs 25/2004-69). Koncentrační zásada se ve věcech mezinárodní ochrany neuplatní pouze ve vztahu ke zohlednění skutkových a právních novot (srov. např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 11. 11. 2020, č. j. 1 Azs 288/2020-27).
27. Článek 46 odst. 3 směrnice Evropského parlamentu a Rady 2013/32/EU ze dne 26. 6. 2013 o společných řízeních pro přiznávání a odnímání statusu mezinárodní ochrany (dále jen „procedurální směrnice“) vyžaduje, aby soudy přezkoumávající rozhodnutí ve věci mezinárodní ochrany posuzovaly projednávaný případ podle právního a skutkového stavu ke dni rozhodnutí soudu. Podle rozsudku Soudního dvora EU ze dne 4. 10. 2018, *Ahmedbekova*, C-652/16, je soud rozhodující o opravném prostředku v zásadě povinen posoudit i důvody poskytnutí mezinárodní ochrany nebo skutkové okolnosti, které se sice týkají událostí nebo hrozeb, jež údajně nastaly před přijetím uvedeného zamítavého rozhodnutí, ba dokonce před podáním žádosti o mezinárodní ochranu, avšak uplatněny byly poprvé v soudním řízení. Z uvedeného rozsudku nicméně rovněž vyplývá, že soud *nemusí nové důvody nebo skutečnosti posoudit*, pokud byly uplatněny v pozdní fázi řízení, *nebyly dostatečně konkrétní, nebo okolnosti nejsou významné nebo dostatečně odlišné od okolností, k nimž již rozhodující orgán mohl přihlédnout*. To je přitom právě případ žalobce.
28. Žalobce své obavy tvrdí velice obecně, aniž by upřesnil, jaké postihy mu v zemi původu hrozí za nesplacené dluhy. Není tedy zřejmé, čeho konkrétně se obává. Žalobce dále neuvádí, od jakých soukromých osob mu hrozí pronásledování a z jakého důvodu, přičemž peníze si půjčil od státu. Z judikatury Nejvyššího správního soudu totiž vyplývá, že *„potiže se soukromými osobami v domovském státě, spočívající např. ve vyhrožování, vydírání apod. nelze považovat bez dalšího za důvody pro udělení azylu. Za pronásledování se považuje ohrožení života nebo svobody, jakož i opatření působící psychický nátlak, nebo jiná obdobná jednání, pokud jsou prováděna, podporována či trpěna úřady ve státě, jehož je cizinec státním občanem, nebo pokud tento stát není schopen odpovídajícím způsobem zajistit ochranu před takovým jednáním.“* (rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 30. 6. 2005, č. j. 4 Azs 440/2004-53). Zároveň netvrdí, že by se pokoušel obrátit na státní orgány země původu za účelem řešení svých dluhů, ani jak by případná pasivita domovského státu mohla být relevantní z hlediska udělení mezinárodní ochrany. V rozsudku ze dne 22. 12. 2005, č. j. 6 Azs 479/2004-41, Nejvyšší správní soud uvedl, že *„aby bylo možné shledat absenci ochrany ze strany státu, musel by stěžovatel vyčerpat všechny reálně dostupné prostředky ochrany.“* Z usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 19. 2. 2020, č. j. 6 Azs 262/2019-35, pak plyne, že *„[p]okud se stěžovatel ani nepokusil využít prostředky ochrany v zemi původu, nelze mu udělit mezinárodní ochranu jen na základě obecného tvrzení o jejich nefunkčnosti“*. Navíc

v projednávané věci jsou všechny tyto obavy pouze spekulativní, neboť žalobce neuváděl, že by on sám nebo jeho rodina byli v zemi původu jakýmkoliv způsobem postihováni, natožpak pronásledováni. Jelikož žalobcovy obavy nebyly dostatečně konkrétní a odlišitelné od okolností, k nimž mohl přihlídnout žalovaný, soud se jimi dále nezabýval.

29. Soud neshledal důvodnou ani námitku, že žalobce nebyl řádně seznámen s podklady rozhodnutí, neboť toto skutkové tvrzení je v rozporu s obsahem správního spisu. Z něj totiž vyplývá (srov. bod 10 tohoto rozsudku), že dne 7. 2. 2024 měl žalobce možnost, aby se seznámil s podklady napadeného rozhodnutí a vyjádřil se k nim, případně tyto doplnil. Žalovaný tedy dostal povinnosti, kterou mu ukládá § 36 odst. 3 správního řádu. Žalobce však na místě sdělil, že se s podklady seznámit nechce, čímž se sám o tuto možnost připravil.

Závěr a rozhodnutí o nákladech řízení

30. Vzhledem k tomu, že žalobní body jsou nedůvodné a zároveň v řízení o žalobě nevyšly najevo žádné vady, k nimž je nutno přihlížet z úřední povinnosti, soud žalobu zamítl (§ 78 odst. 7 s. ř. s.).
31. O náhradě nákladů řízení rozhodl soud podle § 60 odst. 1 s. ř. s. Žalobce nebyl v řízení úspěšný, a proto nemá právo na náhradu nákladů řízení. Žalovanému soud náhradu nákladů nepřiznal, neboť mu nevznikly náklady převyšující náklady na běžnou činnost, pod kterou spadá rovněž obrana svých rozhodnutí v soudním řízení.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Případně-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližší následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Praha 30. července 2024

JUDr. David Kryška, v. r.
samosoudce